

ת"פ 60004/01/22 - מדינת ישראל נגד סימון אוחיון

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 60004-01-22 מדינת ישראל נ' ויצמן(עציר) ואח'

בפני	כבוד השופטת הדס רוזנברג שיינרט
בעניין:	המאשימה
נגד	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד רועי לוס
הנאשם	סימון אוחיון (עציר) ע"י ב"כ עוה"ד איתמר צור

גזר דין

העובדות הצריכות לעניין-

1. הנאשם הורשע, עפ"י הודאתו, במסגרת הסדר טיעון שלא כלל בחובו הסכמות לעניין העונש, בביצוע עבירות של שוד מזויין בחבורה, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), התפרצות בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 406(ב) ו-408 לחוק העונשין ותקיפת זקן, עבירה לפי ס' 368(א) לחוק העונשין.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, עובר ליום 22.12.21 קשר הנאשם קשר פלילי עם נאשם אחר (להלן: "**הנאשם הנוסף**"), במטרה לפרוץ לביתה של הגב' פריאל יונה, ילידת 1947 (להלן: "**המתלוננת**"), ברחוב דוד אלעזר 6 כניסה א' ברמלה (להלן: "**הדירה**"). במסגרת הקשר ולשם קידומו, הגיע הנאשם הנוסף ביום 22.12.21 לחנות "עמארה סנטר בע"מ", ברחוב יחזקאל 4 ברמלה, ורכש חבל באורך 20 מטר שבאמצעותו ניתן להשתלשל מגג הבניין אל חלון הדירה.

ביום 28.12.21 סמוך לשעה 01:49 הגיעו הנאשמים לבניין כשהם מצוידים בפריטים הבאים: חבל, רתמת גוף, סכין מסוג אולר, מברג וטלפונים סלולאריים ללא בעלות כך שאינם ניתנים לזיהוי בעליהם. כן הגיעו הנאשמים עם ביגוד לצורך הסוואה הכולל כפפות וכיסוי פנים עם חורים בפה ובעיניים.

הנאשמים עלו לגג הבניין דרך כניסה ב', קשרו את החבל לעמוד ברזל מקובע, ושלשלו אותו אל עבר חלון המטבח בדירה. סמוך לשעה 03:00, ירד הנאשם הנוסף באמצעות החבל מגג הבניין אל חלון הדירה, שבר את תריסי החלון ונכנס לדירה דרך פתח החלון.

אותה עת התעוררה המתלוננת ולמשמע רעשים מכיוון החלון נגשה אל החלון, הבחינה בנאשם הנוסף והחלה לצעוק. הנאשם הנוסף התקרב אליה, הורה לה להפסיק לצעוק, ואז תקף אותה בכך שסטר על פניה, הצמיד סכין אולר לצווארה, קילל אותה במילה "זונה" ודרש ממנה להפסיק לצעוק ולתת לו את הזהב והכסף שברשותה.

המתלוננת נאבקה בנאשם הנוסף עד שהסכין בה אחז נשברה ונפלה לארץ. כתוצאה מכך נפצעה המתלוננת בשפתיה

ובכף ידה ודיממה. הנאשם הנוסף הסיר בכוח את התכשיטים שהיו על גופה של המתלוננת, בהם עגילי זהב מאוזניה, שרשרת זהב מצווארה וצמידים שהיו על ידיה (להלן: "התכשיטים").

בשלב זה, קרא הנאשם הנוסף לנאשם ואמר לו כי אין אף אחד בדירה. הנאשם נכנס לדירה סמוך לשעה 03:50 וישב ליד המתלוננת כשבידו מברג, בעוד הנאשם הנוסף החל לחפש רכוש נוסף בדירה. במהלך החיפוש אחר רכוש הפך הנאשם הנוסף את הדירה ויצר בה כאוס מוחלט בכך שפתח ארונות ומגירות והשליך את תכולתם לרצפה ופירק את כיסוי המזגן. מעת לעת התקרב הנאשם הנוסף למתלוננת, הכה בפניה שוב ושוב וכן היכה אותה ברגלה וגרם לה לחבלות, תוך שדרש ממנה לגלות לו היכן מוסתר רכושה. כל אותה העת ישב הנאשם בצמוד למתלוננת כשהוא אוחז בידו מברג. בנוסף, איים הנאשם הנוסף על המתלוננת בכך שהורה לנאשם להרוג את המתלוננת באמצעות המברג שאחז והנאשם דרש ממנה לתת את הזהב שברשותה כדי שלא תיפגע.

במהלך הדברים, איימו הנאשמים להרוג את המתלוננת אם לא תענה לדרישתם וכן איימו להצית אותה באמצעות בניזין ואף שפכו מים על הרצפה בניסיון להציג מצג שווא כאילו שפכו בניזין ובכוונתם לשרוף את הדירה על תכולתה כשהמתלוננת בפנים, אולם המתלוננת הבחינה כי מדובר במים. בין לבין, חסם הנאשם הנוסף את פיה של המתלוננת באמצעות יריעת בד עד שחשה כי היא נחנקת והסירה את הבד מפניה.

בשל מעשי הנאשמים, אמרה המתלוננת לנאשמים כי יש כסף בארנקה והצביעה על מיקום הארנקה בדירה. הנאשמים לקחו סך של 1,500 ₪ מהארנקה, טלפון סלולארי מסוג סמסונג שמצאו בדירה ורכוש נוסף השייך למתלוננת (להלן: "הרכוש").

סמוך לשעה 05:00 לקחו הנאשמים את מפתחות הדירה ויצאו מהדירה כשברשותם התכשיטים והרכוש, תוך שהותירו את המתלוננת שרועה על הרצפה פצועה ומדממת. הנאשמים נעלו את המתלוננת בדירה ואיימו עליה כי אם תצעק יחזרו ויהרגו אותה.

כתוצאה מהמעשים נחבלה המתלוננת בפניה ובידיה ונזקקה לטיפול רפואי בבית החולים.

2. במסגרת הסדר הטיעון הופנה הנאשם לקבלת תסקיר שרות המבחן בעניינו.

תסקיר שרות המבחן-

3. מן התסקיר עולה כי הנאשם כבן 61, גרוש פעמיים ואב לשישה ילדים, חמישה מהם בוגרים, מתגוררים בצרפת ואינם מצויים בקשר עם הנאשם. בת נוספת, כבת 15, מתגוררת עם אמה בארץ, עמה לא היה בקשר עד סמוך לפני מעצרו. הנאשם היה מכור לסמים קשים ומטופל בתחליף סם, עבד לסירוגין כקונדיטור במקומות שונים. כמו כן, מתמודד עם מחלת הפטיטיס C, הפרעות בקצב הלב וסוכרת ועל רקע זאת מוכר כנכה במוסד לביטוח לאומי.

לדברי הנאשם, בשנים האחרונות שקדמו למעצרו, התקשה להימנע משימוש בחומרים ממכרים ולצד השימוש בתחליף סם מסוג סבוטקס נסוג לשימוש בסמי רחוב. בעבר, שולב בטיפול במסגרת היחידה לטיפול בהתמכרויות ברמלה, שיתף פעולה כ - 18 חודשים אך בהמשך שב לשימוש קבוע ופעיל בסמים. לחובת הנאשם שתי הרשעות קודמות בעבירות

מתחום הסמים והרכוש אך לא ריצה בעבר מאסר בפועל.

הנאשם קיבל אחריות מלאה על חלקו בעבירה, אם כי תופס עצמו כמי שהולך שולל ע"י נאשם 1, חזר וביטא חרטה ובושה נוכח התנהגותו, בין היתר נוכח גילה של הנפגעת.

להתרשמות שרות המבחן, הנאשם בעל דפוסים התמכרותיים מגובשים וכרוניים, המנהל מזה שנים אורח חיים בלתי יציב ושולי. ברקע, ניכר כי התפתח בנסיבות משפחתיות קשות, ללא סיפוק לצרכיו הפיזיים והרגשיים. לצד זאת, נראה כי אינו מאופיין בקווים אלימים קבועים ומעורבותו הנוכחית חריגה יחסית. לאורך שנות הקשר עם הנאשם, התקשה לקדם יציבות ממושכת ואף התערבות ממושכת ומשמעותית במסגרת תכנית ביהמ"ש הקהילתי התקשתה לסייע בייצוב מצבו.

להערכת שרות המבחן, רמת הסיכון הבינונית שהוערכה בשלב המעצר, להישנות עבירות אלימות מצד הנאשם, פחתה במידה מסוימת בעיקר נוכח הגבול שהוצב והשלכות המעצר.

שרות המבחן סבור כי הנאשם אינו בעל כוחות לעבור תהליך טיפול בקהילה למכורים אך ממליץ להתחשב במכלול נתוניו בגזירת הדין.

ראיות לעונש-

4. מטעם המאשימה הוגש גיליון הרשעות קודמות וכן נשמעה בתה של המתלוננת, הגב' צהלה יונה.

הגב' יונה תארה בכאב את ההשפעה הקשה של האירוע על אמה, אשר איננה חשה עוד בטוחה בביתה, עומדת על הגפת תריסים וחלונות ומסרבת להימצא במקום ממנו נכנסו הנאשמים לדירתה. כן מסרה העדה, כי אמה סובלת מטראומה המוצאת ביטוי בחרדות שונות, בקשיי שינה ועוד, כאשר מצבה הנפשי לא חזר לאיתנו לאחר השוד. הוסיפה ומסרה העדה, כי לאחר השוד גרה אמה אצלה במשך כחמישה חודשים על מנת שניתן יהיה לסייע לה ולהתחיל בשיקומה.

5. מטעם ההגנה העידה לעניין העונש הגב' ליליאן פינקובסקי, אחותו של הנאשם. העדה בקשה סליחה מהמתלוננת וממשפחתה וטענה שהנאשם נוצל ע"י אחרים ושאינו בעל חשיבה עבריינית. עוד ספרה העדה כי הנאשם טיפל באמו המבוגרת במסירות עד לפטירתה. העדה בקשה להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם ומסרה כי משפחתו מעוניינת לסייע לו.

תמצית טיעוני הצדדים-

6. ב"כ המאשימה, עו"ד רועי לוס, טען כי הנאשם היה שותף לשוד מזוין מתוכנן ומתוחכם, שבוצע בחבורה, תוך שימוש בנשק קר, כנגד קשישה בת 75. הנאשמים הצטיידו מבעוד מועד בחבל לצורך השתלשלות מגג הבניין לדירת המתלוננת, באולר, במברג, בכפפות ובבגדי הסוואה. עוד נטען, כי מרגע כניסת הנאשם 1 לדירת המתלוננת החל סיוט מתמשך של כשעתיים, במהלכו היכה הנאשם 1 את המתלוננת, כשהנאשמים איימו יחדיו על המתלוננת, חסמו את פיה ואף יצרו

בפניה מצג שווא בדבר כוונתם להצית את הדירה ככל שלא תענה לדרישתם. אף שהנאשם דן לא הפעיל אלימות ישירה על המתלוננת, ולא ידע טרם כניסתו לדירה אודות הימצאותה שם, הרי שמרגע כניסתו לדירה, היה שותף להטלת האימה על המתלוננת בדרכים שונות, לרבות ישיבה לצידה כשהוא מחזיק מברג בידו. עוד צוין, כי הנאשם לא הזעיק עזרה אף לאחר שהוא וחברו עזבו את הדירה, אלא הותיר את המתלוננת החבולה שרועה על הרצפה ונעולה בדירה, לאחר שניטלו ממנה מפתחות הדירה, רכוש ומכשיר טלפון נייד. מבחינת הנזק שנגרם כתוצאה מן העבירות, הפנה עו"ד לוס לדברי בתה של המתלוננת והוסיף כי אף שחלק מן הרכוש שנגנב נתפס אצל הנאשם, הוא טרם הוחזר למתלוננת. לשיטת המאשימה, מעשי העבירה משקפים כיעור מוסרי ניכר וחומרה יתרה ושומה על הדבר למצוא ביטוי בגזירת הדין. הפרקליט הפנה לפסיקה לעניין העונש וגרס כי מתחם העונש ההולם נע בין 7-12 שנים, לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת. בתוך המתחם מבוקש לגזור את דינו של הנאשם בחציו התחתון של המתחם אך לא בתחתית ממש.

7. ב"כ הנאשם, עו"ד איתמר צור, טען כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נמוך משמעותית מזה לו טוענת המאשימה, ויש לקבוע שהוא נע בין 60-36 חודשי מאסר בפועל. בהקשר זה הודגש, כי הנאשם קשר אמנם קשר לפרוץ לדירה, אולם הוא לא ידע כי יש מישהו בתוך הדירה, כאשר הנאשם הנוסף הוא שנכנס ראשון לדירת המתלוננת ואז הזמין את הנאשם להיכנס באמרו שאין אף אחד בדירה. עוד צוין הסנגור, כי הנאשם לא נטל חלק במסכת האלימות הראשונית שבוצעה טרם כניסתו לדירה ואף לאחר שנכנס לדירה הוא לא היכה את המתלוננת ולא חבל בה אלא רק ישב לידה עם מברג. ביחס לגזירת הדין בתוך המתחם הפנה ב"כ הנאשם להודאת הנאשם במיוחס לו ללא צורך בשמיעת ראיות, לנסיבותיו האישיות והרפואיות של הנאשם, לעובדה שהנאשם לא ריצה עד כה עונש מאסר בפועל וכן לעובדה ששרות המבחן התרשם כי לא מדובר באדם בעל מאפיינים אלימים. לשיטת ההגנה, במכלול הנתונים יש לגזור את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם. הסנגור הפנה לפסיקה בנוגע לעתירתו לעניין העונש.

בדברו האחרון ביקש הנאשם סליחה ומחילה על מעשיו.

דין והכרעה-

8. בהתאם לסעיף 40ב לחוק, העיקרון המנחה בענישה הנו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם שומה על ביהמ"ש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות כאמור בסעיף 40ט לחוק.

9. הערכים המוגנים בעבירות בהן הורשע הנאשם הם ההגנה על שלמות הגוף, ההגנה על שלווה הנפש וכבוד האדם, ההגנה על הקניין והשמירה על הביטחון האישי.

בע"פ 280/23 מ"י נ' 18.5.23 (Abker) (להלן: פס"ד Abkert), קבע ביהמ"ש העליון בהקשר זה את הדברים הבאים:

"בית משפט זה שב ועמד על חומרתן הרבה של עבירות השוד. אלה, פוגעות במידה קשה בתחושת הביטחון הציבורית והסדר הציבורי (ע"פ 1074/22 מוחסן נ' מדינת ישראל, פסקה 16 לפסק דינה של חברתי השופטת ג' כנפי-שטייניץ [פורסם בבנו] (20.7.2022)), כמו גם בכבודם וקניינם, ולעיתים גם בגופם, של אנשים תמימים אשר נקרו מבלי משים

בדרכו של השודד (ע"פ 475/20 סורני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 [פורסם בנבו] (13.7.2022)). פגיעות אלה אף מותירות, לא אחת, תחושות של טראומה וחרדה בנפגעי העבירה אשר מלוות אותם זמן ממושך (ע"פ 1167/21 חוג'ראת נ' מדינת ישראל, פסקה 11 [פורסם בנבו] (31.5.2021)).

חומרה יתרה טמונה בביצוע עבירות שוד כלפי אוכלוסיית המבוגרים והקשישים. שכן, הפגיעה דווקא באוכלוסייה זו נעוצה בתפיסה כי הנמנים עליה יהיו "טרף קל", ומשכך היא משקפת אנטי-חברתיות עמוקה ומגלמת אכזריות ואדישות לחומרת הפגיעה בנפגע העבירה (ע"פ 4777/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 25 [פורסם בנבו] (10.1.2018) (להלן: עניין פלוני); ע"פ Kvarthava 1660/19 נ' מדינת ישראל, פסקה 8 והאסמכתאות שם [פורסם בנבו] (23.10.2019) (להלן: עניין Kvarthava)) (פסקה 7, הדגשות שלי - ה.ר.ש.).

10. בחינה של נסיבות ביצוע העבירות מצביעה על פגיעה משמעותית ומהותית בערכים המוגנים.

עסקינן בעבירות שבוצעו לאחר תכנון מוקדם לפרוץ לדירת מגורים באישון לילה, במסגרתו הצטיידו הנאשם וחברו, מבעוד מועד, בחבל באמצעותו ניתן יהיה להשתלשל מגג הבניין לדירה, ברמת גוף, בסכין מסוג אולר ובמברג. מחשבה הושקעה אף בנקיטת אמצעים למניעת גילויים ותפיסתם של הנאשמים, תוך שהנאשמים הצטיידו בטלפונים סלולריים ללא בעלות שלא ניתן לזהות את בעליהם, בכפפות ובכיסוי פנים. בהקשר זה אעיר, כי אף שקשירת הקשר הייתה לביצוע התפרצות לדירה, ולא לביצוע שוד, הרי ששעת הביצוע שנבחרה (3:00 לפנות בוקר), לצד ההצטיידות בסכין, במברג ובכיסוי פנים, מצביעים על כך שהנאשמים לקחו בחשבון אפשרות שיהיה אדם בדירה ונערכו לקראתה.

ראשיתו של האירוע בכניסת הנאשם הנוסף לדירה לבדו דרך חלון, תוך הצמדת סכין לצוואר המתלוננת, הפעלת אלימות כלפיה, הטחת דרישה לקבלת כסף וזהב והסרת תכשיטים בכוח מגוף המתלוננת, כאשר הנאשם דן לא נכח בדירה באותו שלב וממילא לא היה עד למתרחש.

הנאשם הנוסף הזמין את הנאשם להיכנס לדירה כ - 50 דקות לאחר שנכנס אליה, באמרו שאין אף אחד בדירה. אף שהנאשם יכול היה להניח, על בסיס דבריו המטעים של חברו, כי אין איש בדירה, הרי משנכנס לדירה הבחין במתלוננת הקשישה, שכבר דיממה באותה עת משפתיה ומכף ידה. תחת לסרב לקחת חלק במתרחש ולכל הפחות להימלט מן הדירה, בחר הנאשם להישאר במקום ולסייע לשותפו במסכת מתמשכת של הטלת אימה על המתלוננת, אשר תכליתה גניבת רכוש נוסף מן הדירה. הנאשם ישב בצמוד למתלוננת כשבידו מברג, על מנת למנוע התנגדות מצידה ועל מנת לאפשר חיפוש בדירה, תוך יצירת כאוס מוחלט והשלכת תוכן הארונות והמגירות החוצה. הנאשם היה שותף לכך שמעת לעת, הגיע הנאשם הנוסף למתלוננת, היכה אותה בפניה שוב ושוב וכן ברגלה, תוך שדרש ממנה לגלות היכן מוסתר רכושה. הנאשם לקח חלק באיום על המתלוננת להרוג אותה במברג ככל שלא תענה לדרישות שהופנו כלפיה. הנאשמים לא הסתפקו באיום על המתלוננת הקשישה באמצעות המברג, אלא איימו עליה באכזריות יתרה להצית אותה בתוך הדירה, תוך שניסו להציג מצג שווא כאילו שפכו בנזין במקום. עוד במהלך השוד, חסם הנאשם הנוסף את פיה של המתלוננת באמצעות יריעת בד עד שהיא חשה שהיא נחנקת והסירה את הבד מפניה.

נקיטה באלימות חוזרת כלפי אישה בגילה של המתלוננת, לרבות חסימת פיה, וכן איום באמצעות מברג, הנם מעשים בעלי פוטנציאל נזק ניכר לבריאותה של המתלוננת והיו עלולים, בהינתן תגובות כאלו או אחרות מצד המתלוננת, להוביל לתוצאות הרוות אסון.

נקל לשער את האימה, הפחד, ההשפלה ותחושת חוסר האונים שאחזו במתלוננת הקשישה במהלך האירוע האכזרי מושא כתב האיטום. המתלוננת אשר עשתה מאמץ להיאבק בתוקפה, הייתה נתונה אחרי כניסת הנאשם דן לדירה, למעלה משעה, לתקיפה פיזית ולאיומים מסוגים שונים על חייה, לרבות באמצעות נשק קר מסוג מברג, מצד שני גברים צעירים ממנה וחזקים ממנה. משך הזמן בו שהו הנאשמים בדירת המתלוננת והפעילו כלפיה איומים ואלימות, שהנו חריג, מהווה נסיבה לחומרה במקרה דנן.

נסיבה נוספת לחומרה כרוכה בעובדה שאף לאחר שהשלימו את זממם, שעתיים אחרי שהנאשם הנוסף נכנס לראשונה לדירה, לא גילו הנאשמים חמלה אנושית כלפי המתלוננת, אלא הותירו אותה, חרף גילה, שרועה על הרצפה פצועה ומדממת, תוך שלקחו את מפתחות הדירה ונעלו את המתלוננת בתוכה, באופן המקשה על הזעקת עזרה, לא לפני ששבו ואיימו על המתלוננת לבל תצעק לעזרה אחרת יחזרו לדירה ויהרגו אותה. בהתנהלותם גילו הנאשמים אכזריות ואדישות מוחלטת למצבה של המתלוננת והיא משקפת אנטי חברתיות עמוקה וכיעור מוסרי רב.

מעשי הנאשם וחברו הביאו לנזק ממשי וקשה למתלוננת ולבני משפחתה. במהלך האירוע נגרמו למתלוננת חבלות בידה ובפניה והיא נזקקה לטיפול רפואי. כן נגנבו ממנה תכשיטים, 1500 ₪ וטלפון סלולרי. מעבר לנזק הממוני שנגרם למתלוננת (רק חלק מן הרכוש נתפש ויוחזר לה בתום ההליך) ולחבלות שנגרמו בפניה ובידה, איכות החיים של המתלוננת לא שבה להיות כשהייתה לאחר השוד. בעקבות האירוע הטראומטי אורחות חייה של המתלוננת השתנו והתהפכו, לאחר שנוכחה לדעת כי ביתה כבר אינו מבצרה. כעולה מעדות בתה של המתלוננת, המתלוננת עזבה את הבית לחודשים מספר ואף כיום היא מסרבת לשהות באזור ממנו פרצו לדירה, מגיפה תריסים, מתקשה לישון בלילה ומגלה חרדה וחוסר אמון בבני אדם. בני המשפחה שינו מהרגליהם והם נדרשים למאמץ מיוחד ולליווי צמוד של המתלוננת על מנת לסייע לה נוכח מצבה הנפשי.

בעבירות בהן הורשע הנאשם, מתקיימות כל הנסיבות המחמירות המנויות בסעיף 402(ב), בשים לב לכך שהשוד בוצע בחבורה, כשהנאשמים מצוידים בסכין ובמברג ותוך שהם נוהגים במתלוננת באלימות ומסבים לה חבלות. בהמשך לזאת, יש לקבוע כי המעשים נמצאים ברף הגבוה של עבירת השוד, והם מחייבים ענישה מחמירה, תוך מתן דגש למדיניות הענישה הראויה.

לקולה אציון, כי הנאשם, בניגוד לשותפו, לא נקט באלימות פיזית ישירה כלפי המתלוננת וכי בעת כניסתו לדירה, הוטעה ע"י הנאשם האחר לחשוב שאין איש בדירה. מעובדות כתב האיטום המתוקן נראה כי הנאשם הנוסף היה הרוח החיה ומוביל האירוע, שכן הוא שקנה ימים ספורים לפני השוד את החבל שיאפשר השתלשלות לדירה, הוא שהשתלשל פיזית לדירה ופרץ אליה בכוח, הוא שנקט באלימות כלפי המתלוננת והוא שהוביל את האיומים כלפיה.

11. העבירה המרכזית בה הורשע הנאשם, עבירה של שוד מזוין בחבורה, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, היא עבירה שהעונש הקבוע בצידה הנו 20 שנות מאסר. בחינה של רמת הענישה הרווחת בעבירות הדומות לעבירות בהן הורשע הנאשם מצביעה על הטלת עונשי מאסר בפועל לתקופות מהותיות. נקבע כי על העונשים שגוזר ביהמ"ש לשקף את סלידתה של החברה מן המעשים ולהרתיע עבריינים פוטנציאליים.

לשם המחשה ניתן להפנות לדוגמאות הבאות מן הפסיקה;

בע"פ 280/23 מ"י נ'18.5.23 (Abker), נדון עניינו של נאשם שהורשע עפ"י הודאתו בביצוע עבירה של שוד בנסיבות

מחמירות ונגזרו עליו בביהמ"ש קמא 30 חודשי מאסר בפועל. דובר בכך שאותו נאשם הגיע בצהרי יום בסמוך לשירותים בתחנה המרכזית החדשה בתל אביב-יפו, הגיח מאחורי המתלוננת, ילידת 1948, והכה אותה בראשה. כתוצאה מכך, המתלוננת נפלה על רצפת התחנה. בעודה שרועה על הרצפה הנאשם משך בחוזקה את התיק שלה במטרה לגנוב אותו, אך המתלוננת אחזה בתיק בניסיון למנוע ממנו לעשות כן. נוכח התנגדות המתלוננת, וחרף צעקותיה, הנאשם המשיך לתקוף אותה בכך שבעט בה בגב, בחזה, בידיים ובראש, ואמר לה, בכוונה להפחידה, כי אם לא תעזוב את התיק הוא יהרוג אותה. לבסוף, ההנאשם הצליח ליטול את התיק כשבו, בין היתר, טלפון נייד וכסף מזומן בסך 900 דולר ו-110 ש"ח, ונמלט מהמקום בריצה. כתוצאה ממעשי המשיב, למתלוננת נגרמו חבלות של ממש ובכללן פגיעה בראש, בחזה, בידיים ובשפתיים, והיא פונתה לקבלת טיפול רפואי בבית חולים.

ביהמ"ש העליון קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש והחמיר את עונשו של הנאשם ל - 48 חודשי מאסר בפועל, בהדגישו את תפקיד ביהמ"ש בהגנה על מבוגרים וקשישים מפני עבירות שוד.

יוער, כי רמת האלימות הפיזית במקרה זה מעט חמורה יותר מזו שהופעלה כלפי המתלוננת במקרה שבפניי, ברם מנגד בעניינו של הנאשם דנן קיימות נסיבות לחומרה יחסית לאירוע מושא פס"ד שבנדון, לרבות התכנון המוקדם להתפרץ לדירת מגורים בשעת לילה מאוחרת, הביצוע בצוותא, משך הזמן הממושך של הפגיעה והאיום בקשישה והשימוש בנשק קר מסוג אולר ומברג.

בע"פ 2471/21 מ"י נ' אבו ערישה ואח' (16.1.22), נדון עניינם של נאשמים שהורשעו על סמך הודאתם בשוד בנסיבות מחמירות ובתקיפת זקן בצוותא, בנסיבות בעלות קווי דמיון לענייננו. דובר בנאשמים שהחליטו להיכנס לדירתו של מתלונן קשיש בבניין ולשדוד את רכושו. עת שהה המתלונן בגפו בדירה, הגיעו אליה הנאשמים כשהם רעולי פנים, עוטים כפפות, ברשותם סולם, ואחד מהם מחזיק בסכין. הנאשמים נקשו על דלת הדירה, וכשהמתלונן פתח אותה דחפו אותו וקרבו סכין לצווארו. בעודם בדירה, איימו הנאשמים על המתלונן, דרשו ממנו לשמור על שקט והורו לו למסור להם את כספו. הנאשמים ערכו חיפוש בדירה והיכו את המתלונן בפניו שלוש פעמים. בהמשך, סתמו את פיו של המתלונן, כפתו את ידיו באמצעות סרט דביק, ואיימו עליו כי ימות באם יזוז. משאמר המתלונן כי אינו זוכר את הקוד לפתיחת הכספת שלו הם תקפו אותו באמצעות מכות וסטירות. הנאשמים נטלו מהדירה כספת, תכשיט מזהב ומשקפיים ונמלטו. ביהמ"ש קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 40 ל-50 חודשי מאסר בפועל וגזר על הנאשמים 45 חודשי מאסר בפועל. בקבלו את ערעור המדינה על קולת העונש, ציין ביהמ"ש העליון כי באותו עניין מתקיימות כל הנסיבות המחמירות המנויות בסעיף 402(ב), בהינתן שהשוד בוצע בידי הנאשמים בחבורה, כשהם מצוידים בסכין, ותוך שנהגו במתלונן באלימות ופצעו אותו. נקבע כי "מקרים כגון דא, הנמצאים ברף הגבוה של עבירת השוד, מחייבים אותנו בהחמרת הענישה במקרים המתאימים, על בית המשפט לתת משקל מוגבר למדיניות הענישה הראויה, ולא להסתפק אך בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת" (פסקה 11 לפס"ד). **מבלי למצות את הדין, הוחמר עונשם של הנאשמים ל - 63 חודשי מאסר בפועל.**

בע"פ 1985/20 קוגן נ' מדינת ישראל (22.4.21), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות ותקיפת קשיש. הנאשם ואחר נכנסו לביתו של קשיש ששהה בגפו בביתו, תקפו את הקשיש בפניו ובגופו ונטלו סך של 100,000 ₪. הקשיש נחבל ופונה לקבלת טיפול רפואי. בית המשפט קמא קבע **מתחם עונש הנע בין 5 ל-8 שנות מאסר בפועל** וגזר על הנאשם, נטול הרשעות קודמות, שאינו בקו הבריאות, עונש של **5.5 שנות מאסר בפועל**.

בע"פ 5642/20 סובח נ' **מדינת ישראל** (6.1.21), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות. הנאשם ואחר נכנסו לביתה של קשישה בעודה ישנה במיטתה ומשכו בחוזקה את צמידי הזהב שענדה. כאשר הקשישה התעוררה, הם ניסו לחנוק אותה באמצעות השמיכה, ובעקבות צעקותיה חדלו מכך, ונמלטו מהמקום עם תכשיטיה. לקשישה נגרמו המטומות על ידיה. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 4 ל-7 שנות מאסר בפועל**. הנאשם בשנות העשרים לחייו, לחובתו עבר פלילי, נדון לעונש של **5.5 שנות מאסר בפועל**.

בע"פ 7275/20 אל **טלאקה נ' מ"י** (2.2.22) - נדון ערעורו של נאשם, נטול עבר פלילי, אשר הורשע בהתאם להודאתו בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) ונגזרו עליו 5 שנות מאסר. באותו עניין הנאשם הגיע עם אחר לדירת זוג קשישים, כשהם מצוידים בכובעי גרב ובכפפות וברשות האחר סכין. השניים נקשו בדלת הדירה ומשפתחה המתלוננת את הדלת, האחר צעק למתלוננת "לא לצעוק", זינק לעברה, אחז בבגדיה באזור הצוואר והכתפיים והפילה לרצפה. בכדי למנוע ממנה לקום על רגליה, האחר נעמד מעל המתלוננת כשהיא בין רגליו, התכופף לכיוונה כשבד אחת הוא תופס בכתפיה שלא תקום וביד שנייה הוא אחוז בסכין. משקרבת המתלוננת למקום דחף אותו הנאשם, הפילו לרצפה ושם את רגליו על ישבנו של המתלונן בכדי למנוע ממנו לקום. הנאשם נטל תיק עם כסף ומכשיר טלפון נייד והשניים נמלטו. בשל האירועים חש המתלונן ברע והתעלף.

ביהמ"ש קמא קבע מתחם שנע בין 5-8 שנים וגזר על הנאשם, בגינו הוגש תסקיר חיובי, 5 שנות מאסר ו- 24000 ₪ פיצוי. ביהמ"ש העליון דחה את ערעור הנאשם על חומרת העונש.

יוער, כי דרגת האלימות שהופעלה כלפי המתלוננים בתיק זה הייתה פחותה מזו שהופעלה נגד המתלוננת בענייננו. נוסף על כך, העבירה לא כללה התפרצות לתוך דירת המתלוננים.

בע"פ 1660/19 **Kvartskhava נ' מ"י** (23.10.19) נדון ערעורם שנאשמים שהורשעו, עפ"י הודאתם, בביצוע שוד מזוין בחבורה של קשיש כבן 85.

דובר בנאשמים שקשרו קשר לשדוד את המתלונן בביתו. לצורך ביצוע מזימתם, הם הצטיידו בין היתר בסכין, מסיכת פנים, סרט הדבקה וכפפות לטקס, והמתניו בגינה הציבורית עד שהמתלונן ישוב לביתו. מששב המתלונן לביתו בשעת לילה מאוחרת, עקבו אחריו הנאשמים ובעת שפתח את דלת ביתו הסתערו עליו כשאחד מהם מצויד בסכין, הדפוהו לתוך ביתו ונעלו את הדלת. הנאשמים הפילו את המתלונן לרצפה, הדביקו סרט ההדבקה על פיו ועיניו, הצמידו סכין לאוזנו של המתלונן ואיימו עליו שיהרגו אותו. בהמשך לכך, ליפף המערער 2 את סרט ההדבקה מספר פעמים סביב עיניו של המתלונן. בהמשך, ערכו הנאשמים חיפוש בכל חדרי הבית תוך שזרעו בהם הרס, נטלו כסף מזומן וכל רכוש בעל שווי כספי, אחד הנאשמים נותר בזמן החיפוש ליד המתלונן. אחד הנאשמים אף הסיר מן המתלונן שעון, טבעת זהב ושרשרת זהב אותם ענד. במהלך השוד, הונח מעיל פניו של המתלונן, ואחד הנאשמים אמר לחברו "הוא זיהה אותי, בוא נהרוג אותו, נחתוך לו את הגרון". שותף אחר השיב שעדיף לחנוק את המתלונן ובהמשך לכך, בעטו בראשו של המתלונן וכרכו בחוזקה חגורה סביב צווארו, כל זאת כשהמתלונן מנסה להתנגד למעשי הנאשמים. הנאשמים חדלו ממעשיהם רק עם כניסת כוחות משטרה שהגיעו למקום (לאחר שהוזעקו על ידי בני משפחת המתלונן שצפו באירוע במצלמות האבטחה). כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים נגרמו למתלונן חבלות שבגינן נזקק לטיפול רפואי.

ביהמ"ש קמא בגזר הדין כי האירוע עלול היה להסתיים בתוצאה קטלנית אלמלא בני משפחתו של המתלונן צפו

במתרחש באמצעות מצלמות האבטחה, קבע מתחם עונש הולם שנע בין 10-6 שנות מאסר וגזר על הנאשמים 7 שנות מאסר בפועל לצד פיצוי של 15000 ₪. ביהמ"ש העליון דחה ערעור הנאשמים על חומרת העונש וקבע שבנסיבות העניין המתחם שנקבע היה מקל ועשה חסד עם הנאשמים.

יובהר, כי בעניין האמור קיימים היבטים חמורים יותר מאלו המצויים במקרה דנן, שכן במסגרתו קשירת הקשר הייתה לביצוע שוד של קשיש, להבדיל מהתפרצות, מה גם שרמת האכזריות והפגיעה הפיזית, שכללה חניקה תוך כריכת חגורה על הצוואר, היו גבוהות מאלו שננקטו כלפי המתלוננת. לצד זאת, קיימים היבטים דומים לא מבוטלים ולפיכך ניתן להקיש מפס"ד שבנדון, בשינויים המחויבים.

בע"פ 4777/17 פלוני נ' מ"י (10.1.18) נדון ערעורו של נאשם שהורשע בביצוע עבירה של שוד בנסיבות מחמירות ונגזרו עליו 40 חודשי מאסר בפועל. אותו נאשם תכנן עם אדם נוסף לבצע עבירת שוד. השניים התקדמו לכיוון המתלונן, קשיש כבן 83, אשר יצא מחנותו ועשה את דרכו לעבר סניף בנק סמוך במטרה להפקיד את הפדיון השבועי של החנות. השניים החלו לתקוף את המתלונן בצוואת בכך שהכו אותו בגבו, הפילו אותו ארצה, ובעודו שרוע על הרצפה נטלו מכיסו סך של כ-2,000 ש"ח במזומן. לאחר מכן, המשיכו השניים להכותו בכל חלקי גופו, וחיפשו בכיסו מכנסיו כסף מזומן נוסף. כתוצאה ממעשיהם של השניים, נגרמו למתלונן שטפי דם ושפשופים בכתפו ובברכו, והוא סבל מכאבים, רגישות והגבלה בתנועה.

ביהמ"ש קמא קבע מתחם עונש הולם שנע בין 60-36 חודשי מאסר וגזר על הנאשם, בעל רקע נפשי ומצב סוציו אקונומי קשה, עונש של 40 חודשי מאסר. ביהמ"ש העליון אישר את המתחם שנקבע ודחה את הערעור על חומרת גזר הדין.

מקרה זה קל בנסיבותיו מן המקרה שבפניי שכן אין מדובר באירוע שכלל התפרצות לדירת מגורים ולא נעשה שימוש בנשק קר.

בע"פ 8515/17 פלוני נ' מדינת ישראל (24.10.18), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע לאחר ניהול הוכחות בביצוע עבירות של שוד בנסיבות מחמירות, קשר לפשע, ותקיפת זקן. הנאשם ואחר קשרו קשר לשדוד קשישה המתגוררת בגפה, הם דפקו בדלת וביקשו מים. המתלוננת פתחה את הדלת, האחר דחף אותה לרצפה, החזיק בה בכוח והניח מגבת על פניה. האחר המשיך לרתק את הקשישה לרצפה במשך 20 דקות ובזמן זה הנאשם חיטט בדירה עד שמצא כסף שאותו גנב. השניים נמלטו. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 5 ל-8 שנות מאסר בפועל**. הנאשם צעיר, בעל עבר פלילי נדון לעונש של **7 שנות מאסר בפועל** (בנוסף הופעלו במצטבר עונשי מאסר מותנה כך שירצה 8 שנים ו-3 חודשים).

בע"פ 8614/17 פלוני נ' מדינת ישראל (3.3.19), דחה בית המשפט העליון ערעור נאשם. הנאשם, **קטין**, הורשע בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות, קשירת קשר ותקיפת זקן וכן צרף 3 תיקים נוספים בעבירות של תקיפה ואיומים. הנאשם ואחר קשרו קשר לשדוד קשישה המתגוררת בגפה. כאשר הגיעו לביתה, ביקשו ממנה מים וכאשר פנתה הקשישה להביא להם מים, הנאשם הפילה ארצה, סתם את פיה באמצעות מגבת, ריתק את הקשישה לרצפה למשך 20 דקות בעוד האחר חיפש בדירה כסף ורכוש. הנאשם והאחר נטלו סך של 7,000 ₪, השאירו את הקשישה שרועה על הרצפה ונמלטו מהמקום. על הנאשם, בעל רקע מורכב ועבר פלילי, נגזרו בגין עבירת השוד 6 שנות מאסר בפועל ובגין

העבירות שצרף 6 חודשי מאסר נוספים. כן הופעל עונש מאסר מותנה חלקו בחופף ועונשו עמד על 6 שנים ו-10 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון נתן דעתו לחומרת עבירת שוד הקשישים, לפוטנציאל הנזק הרב ולצורך בענישה ממשית ודחה את הערעור חרף גילו ונסיבותיו האישיות של הנאשם.

אבהיר, כי עיינתי בפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם ברם לא מצאתי לגזור ממנה גזירה שווה שכן מבלי להקל ראש, נסיבות ביצוע העבירות באותם מקרים היו קלות בהרבה מאלו הקיימות במקרה דנן (בע"פ 4324/14 **מזהר נ' מ"י**, במסגרתו נגזרו 38 חודשי מאסר התבטא שוד הקשישה בדחיפת הקשישה ובנטילת תיקה בפתח הבית; בע"פ 1233/15 **מאג'ד נ' מ"י** דובר בתלישת שרשרת מצוואר המתלוננת ברחוב).

12. לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות הקשורות למעשי העבירה ולמידת אשמו של הנאשם, לרבות הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בערך המוגן ומדיניות הענישה הראויה אני קובעת כי מתחם העונש ההולם בגין מעשיו של הנאשם נע בין 5.5-9 שנות מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת.

13. אין שיקולים המצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם לקולה או לחומרה.

14. בתוך מתחם העונש ההולם על ביהמ"ש לגזור את עונשו של הנאשם בהתחשב בשיקולים שאינם קשורים לנסיבות ביצוע העבירות. במסגרת זו הבאתי בחשבון את השיקולים הבאים;

יש לזקוף לזכות הנאשם את הודאתו בכתב האישום המתוקן ללא צורך בשמיעת ראיות, תוך חיסכון בזמן השיפוטי ובעיקר בצורך להעיד את המתלוננת ואת בני משפחתה. עוד אשקול לכף הזכות את הבעת החרטה של הנאשם ואת הרצון שהביע להיטיב את דרכיו ולהשתלב בטיפול בבית הסוהר.

נתתי דעתי אף לנסיבותיו האישיות והרפואיות של הנאשם, אשר התפתח בנסיבות משפחתיות מורכבות, מתמודד שנים ארוכות עם התמכרות לסמים, סובל ממחלות שונות ומוכר כנכה של הביטוח הלאומי, כמפורט בתסקיר שרות המבחן. הנאשם עצור מזה תקופה לא מבוטלת, לראשונה בחייו, ולא ריצה בעבר עונש של מאסר בפועל.

לצד השיקולים שפורטו עד כה ואשר יש בהם כדי להוביל למיתון של גזר הדין, אציין כי לחובת הנאשם שתי הרשעות קודמות בעבירות של החזקת סם לצריכה עצמית. להתרשמות שרות המבחן, הנאשם בעל דפוסים התמכרותיים מגובשים וכרוניים, המנהל מזה שנים אורח חיים בלתי יציב ושולי. הנאשם התקשה לקדם יציבות ממושכת בהתנהלותו ואף התערבות משמעותית במסגרת תכנית ביהמ"ש הקהילתי התקשתה לסייע בייצוב מצבו. אורח חייו של הנאשם, בדגש על התמכרותו המובילה למעורבות שולית ועבריינית, מלמד על מסוכנות. מנגד אוסיף, כי נראה שהנאשם אינו מאופיין בקווים אלימים קבועים ואין בעברו הרשעות בעבירות דומות. להערכת שרות המבחן, רמת הסיכון הבינונית שהוערכה בשלב המעצר, להישנות עבירות אלימות מצד הנאשם, פחתה בשלב זה במידה מסוימת, בעיקר נוכח הגבול שהוצב והשלכות המעצר.

בשקלול הנתונים שאינם נוגעים לנסיבות ביצוע העבירות, באתי לכלל מסקנה שיש לגזור את עונשו של הנאשם ברף הנמוך, אם כי לא התחתון ממש, של מתחם העונש ההולם.

15. נוכח כל האמור מעלה, הנני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו של הנאשם.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שבמשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, לא יעבור הנאשם על עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. 8 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שבמשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, לא יעבור הנאשם על עבירת רכוש מסוג פשע.

ד. פיצוי בגובה של 12000 ש"ח למתלוננת. בהתחשב בגילה של המתלוננת ובצורך להבטיח שתוכל להסתייע בפיצוי, יופקד הפיצוי בקופת ביהמ"ש תוך 90 יום ויועבר למתלוננת לפי פרטים שתמסור המאשימה.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

ניתן היום, כ"ז תמוז תשפ"ג, 16 יולי 2023, בהעדר הצדדים.